

**Shuggie
Bain**

**Douglas
Stuart**

ODEON

Douglas Stuart

Shuggie Bain

Douglas Stuart

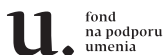
Shuggie Bain

Preložil Milan Kopecký

ODEON

Douglas Stuart
SHUGGIE BAIN

Copyright © 2020 by Douglas Stuart
Translation © 2022 by Milan Kopecký
Jacket design © 2022 by Nikola Janíčková
Cover photo © Jez Coulson
Slovak edition © 2022 by IKAR, a.s.

Publikáciu z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

Z anglického originálu Shuggie Bain
(Picador, London 2020)
preložil Milan Kopecký.
Redigovala Andrea Vargovčíková.
Obálku navrhla Nikola Janíčková.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s. – ODEON, Bratislava
v roku 2022 ako svoju 1 934. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-8449-4

Mojej mame, A. E. D.

1992

SOUTH SIDE

PRVÁ KAPITOLA

Deň stál za milú. Rozum si vzal ráno voľno a nechal telo, nech si tam dole poradí samo. Prázdna schránka, bledá a nezúčastnená pod bielymi neónkami, mechanicky opakovala naučené pohyby, zatiaľ čo duša poletovala nad regálmi a myslela iba na zajtrajšok. Zajtrajšok bol čosi, na čo sa dalo tešiť.

Shuggie si vždy najprv všetko metodicky pripravil. Nátierky a olejovité dipy preškriabať do čistých nádob. Dôkladne utrieť okraje, aby na nich nezostali zvyšky, ktoré zhnednú a pokazia ilúziu čerstvosti. Plátky šunky esteticky naaranžovať s lístkami umelej petržlenovej vňate a olivy natočiť tak, aby zákazník videl viskózný nálev stekať ako hlien po zelenej dužine.

Neskutočné, že Ann McGeeová mala dnes tú drzosť ochorieť a neprísť do práce. Pre Shuggieho to znamenalo, že bude musieť sám obsluhovať pult s lahôdkami aj gril s kurenkami. Bez osemdesiatich surových kurčiat by sa zmena ani nemohla začať a práve dnes mu pri pohľade na ne zhorkla sladká bezmyšlienkovitosť dňa.

Po jednom nastokával studené mŕtve vtáky na oceľový ražeň. S krídlami prekríženými cez malé tučné prsia vyzerali ako rad bezhlavých novorodencov. Kedysi býval na seba hrdý, ako úhľadne vie zarovnať jedno kurča vedľa druhého. V skutočnosti bolo vrážanie kovovej tyče do ružového, hrčkového mäsa jednoduchšie; viac úsilia ho stálo premáhanie, aby neurobil to isté aj so zákazníkmi. Ako strkali nosy čo najbližšie k horúcemu sklu a podrobne skúma-

li každý kurací trup. Museli mať vždy ten najlepší, pritom netušili, koľko energie investujú veľkofarmy do toho, aby bol každý kus identický. Shuggie tam iba stál, hrýzol si do líca a so silným úsmevom prijímal ich nerozhodnosť. Potom prichádzala na rad pantomíma. „Troje prs, päť stehien a jedno krídlo, buď taký dobrý.“

Bože, daj mi silu. Prečo dnes už nikto nekupuje celé kurča? Dlhými kliešťami, tak aby sa rukavicou nedotkol vtáka, stiahol mŕtvolu z ražňa a opatrne (koža musí zostať neporušená) ju rozporcioval mäsiarskymi nožnicami. V oranžovom svetle grilu si pripadal ako idiot. Pod sieťkou na vlasy sa potil a mal prislabé ruky na to, aby tupými nožnicami šikovne prestrihol kurací chrbát. Mierne sa prihrbil, zapojením chrbtových svalov chcel pomôcť zápästiam, a celý čas sa pritom usmieval.

Ak mal naozaj veľkú smolu, kurča sa mu z klieští vyšmyklo a rozpleslo sa na ufúľanej podlahe. S profesionálnym ospravedlnením vzal druhé a znova sa pustil do roboty, špinavého nešťastníka však nikdy nevyhodil. Keď sa ženy otočili, nenápadne ho vrátil medzi bratov pod horúce svetlo. Hygiena mu rozhodne nebola cudzia, len si potreboval občas utrhnúť malé víťazstvo, aby nevyvolal palácový prevrat. Väčšina gazdín s povýšeným výrazom na mužskej tvári, čo sem chodili na nákup, si to aj tak zaslúžila. Z ich namyslených pohľadov mu sčervenela šija od hanby. V najhorších dňoch primiešaval do gréckej taramasalaty vzorky svojich telesných tekutín. Tá buržoázna sračka sa predávala na kilá.

V Kilfeathers pracoval asi rok. Oveľa dlhšie, než mal pôvodne v úmysle. Ibaže potreboval prachy na jedlo a na nájom a nikde inde než v supermarkete ho nechceli. Starý Kilfeather bol lakomý pes, najradšej prijímal ľudí, ktorým nemusel platiť plnú dospelácku taxu, a Shuggie si aspoň mohol rozdeliť zmeny na kratšie úseky, aby ako-tak stíhal školu. Neprestajne sníval, že sa posunie ďalej. Odmalička

ho bavilo česať vlasy a hrať sa s nimi; iba vtedy čas na-
ozaj letel. V šestnástich si sľúbil, že pôjde študovať za holi-
ča na učilišti na južnom brehu rieky Clyde. Zostavil si celé
portfólio, skice odkreslené z katalógu Littlewoods a strán-
ky povytýňané z nedeľných čísel magazínov. Potom sa šiel
do Cardonaldu spýtať na večernú školu. Na zastávke pred
učilišťom vystúpil spolu s ďalšími piatimi mladými ľuďmi.
Boli vyštáfovaní v nových, moderných veciach a sebave-
domým tliachaním maskovali nervozitu. Kráčal o polovicu
pomalším tempom. Len čo zmizli vo vchodových dverách,
zvrtol sa, prešiel cez cestu a nasadol na prvý autobus opač-
ným smerom. Nasledujúci týždeň nastúpil v Kilfeathers.

Prestávku strávil Shuggie prezeraním poškodených kon-
zerv v regáli so zlacneným tovarom. Objavil tri balenia škót-
skeho lososa, ktorým nič nechýbalo, iba etiketa bola potrha-
ná a doškriabaná. Poslednými peniazmi zaplatil za skromný
obsah košíka a odniesol si ho do školskej tašky odloženej
v skrinke. Vykradol sa do jedálne na poschodí a čo najpoho-
dovejšie prešiel okolo vysokoškolákov, ktorí robili najľahšie
letné šichty a cez prestávky sedávali s dôležitým výrazom na
tvári za stolom, obložený hrubými karisblokmi. S pohľadom
upretým do prázdna si sadol do kúta k dievčatám od poklad-
níc, alebo ak nie priamo k nim, tak rozhodne dosť blízko.

Dievčatá boli v skutočnosti tri Glasgowčanky v stred-
nom veku. Ena, chudá ako hrable, s pokerovým výrazom
na tvári a masťnými vlasmi, hrala v trojici prím. Nemala
skoro nijaké obočie, zato však mala jemné fúziky, čo Shug-
giemu pripadalo nefér. Aj na pomery tejto časti Glasgowa
bola Ena tvrdá, ale zároveň milá a veľkorysá, ako bývajú
ľudia, s ktorými sa život nemaznal. Najmladšia z nich Nora
mala vlasy sčesané do chvosta a pevne stiahnuté gumič-
kou. Prenikavými očami sa podobala na Enu, v tridsiatich
troch rokoch priviedla na svet už päť detí. Posledná z troji-
ce sa volala Jackie. Od zvyšných dvoch sa líšila tým, že eš-
te vždy vyzerala ako žena. Klebetila až hanba, bola kyprá

a rozložitá ako pohovka. Shuggie ju mal zo všetkých troch najradšej.

Keď sa usadil a otvoril dózu s obedom, zachytil záver ságy o Jackinom najnovšom objave. Tém na dobromyseľné trkotanie mali vždy neúrekom. Dva razy ho vzali so sebou na bingo a zatiaľ čo ženy pili a rehotali sa, on sedel medzi nimi ako pubertiak, ktorého nemožno nechať bez dozoru doma. Páčilo sa mu byť medzi nimi. Z oboch strán sa naňho tislí mäkkými telami. Páčilo sa mu, ako oňho dbajú, aj keď sa tváril, že mu to prekáža, ako mu odhŕňajú ofinu z čela a navlhčeným palcom utierajú kútiky úst. Shuggie im za to ponúkal istú formu mužskej pozornosti a bolo jedno, že má iba šesťnásť rokov a tri mesiace. Pod stolmi herne La Scala sa mu každá z nich aspoň raz pokúsila obtrieť o vtáka. Dotyky boli príliš dlhé, príliš skúmavé, aby sa dali odbiť ako náhoda. Ena bez obočia to poňala najdôslednejšie. S pribúdajúcimi pohárikmi jej stúpalo sebavedomie. Vždy keď sa oňho šuchla hánkami obťažkanými prsteňmi, zahryzla si do mäsitého jazyka a pohľadom mu z boku prepaľovala tvár. Keď napokon očervenel od hanby, zacmukala a Jackie posunula po stole dve jednolibrové bankovky víťazoslávne usmiatej Nore. Iste, bolo to sklamanie, ale ako pokračovali v pití, prišli k záveru, že ich vlastne neodmietol. Čosi nebolo s tým chlapcom v poriadku a takto ho aspoň mali za čo ľutovať.

Shuggie v tme počúval chrápanie doliehajúce spoza steny domu. Snažil sa, márne, ignorovať osamelých mužov, ktorí nemali nikoho. V studenom ráne naberali jeho stehná tartanovomodrý odtieň, preto sa zakrútil do tenkej deky a nervózne hrýzol cíp, vŕzganie látky medzi zubami ho upokojovalo. Na okraji stola si zarovnal zvyšok výplaty. Mince usporiadal najprv podľa hodnoty, potom podľa roku a lesku.

Muž s ružovou tvárou na škrípajúcej úzkej posteli v susednej izbe sa zobudil. Hlasno sa poškríbal a pomodlil sa,

aby mal silu vstať. Nohy dopadli na podlahu ako dve ťažké vrecia od mäsiara, už len prejsť tých niekoľko krokov k dverám ho zrejme stálo nemalé úsilie. Zašramotila zámka, muž vyšiel do večne tmavej chodby a rukou hmatajúcou po stene zavadil o Shuggieho dvere. Chlapec so zatajeným dychom počúval šuchot prstov na korálikoch. Znova sa pohol, až keď šľukol vypínač na šnúrke v kúpeľni. Chlap kašľaním a chrchlaním prebral pľúca k životu. Shuggie radšej nepočúval, ako súčasne močí a pľuje do záchoda chuchvalce hlienu.

Ranné svetlo malo farbu, ako keď si človek naleje privedľa mlieka do čaju. Vklízlo do izby ako zákerný duch, prešlo po koberci a pomaly mu stúpalo po holých nohách. Shuggie zavrel oči a pokúsil sa ho vnímať, lúče však nehriali. Čakal, kým ho nezalejú celého, potom znovu otvoril oči.

Hľadeli naňho stovky maľovaných párov očí, osamelé a opustené ako vždy. Porcelánové baleríny so šteniatkami, španielske dievča s roztancovanými námorníkmi a syn roľníka ťahajúci za uzdu neochotného koňa. Shuggie ich všetkých starostlivo poukladal na parapet arkierového okna. Dlhé hodiny sa zabával vymyslenými príhodami z ich života. Svalnatý kováč uprostred malých zboristov s anjelskými tváričkami a, tie mal najradšej, sedem či koľko mačiatok, ktoré ceria zuby a útočia na lenivého pastierika.

Figúrky vnášali do bytu aspoň trochu radosti. Miestnosť bola najväčšia na výšku, posteľ ju rozdeľovala ako priečka. Jednu stranu zaberá dvojmiestny gauč s tenkými matracmi, cez ktoré ho tlačili latky. Na druhej strane bola malá chladnička a dvojplatička. Okrem rozostlanej postele nič nebilo do očí: nijaký prach ani pohodené oblečenie, nijaké známky života. Shuggie uhládzal strakaté obliečky, aby sa upokojil. Mama by nad nimi ohrnula nos, vravel si v duchu, nad nezladenými farbami a vzormi, skombinovanými, ako keby mu bolo jedno, čo si o ňom ľudia pomyslia. Tá nedbalosť by sa jej hlboko dotkla. Raz, až si našetrí, si kúpi vlastné obliečky, mäkké a teplé a rovnakej farby.

Miesto v nájomnom dome pani Bachšovej zohnal šťastnou náhodou. Osud to zariadil tak, že predchádzajúceho nájomníka, starého ožrana, dostala láska k alkoholu až do väzenia. Arkierové okno sa hrdo vypínalo do ulice, z čoho Shuggie usúdil, že jeho izba bola kedysi obývačka luxusného trojizbového bytu. Už nazrel aj do ostatných miestností. V kuchynke prerobenej na spálňu zostalo pôvodné šachovnicové linoleum, pôvodné boli aj zodraté koberce vo zvyšných troch stiesnených izbách. Muž s ružovou tvárou býval v niekdajšej detskej izbe, čo prezrádzala žltá kvetovaná tapeta a maľba veselých zajačikov, naháňajúcich sa na stene pod stropnou rímsou. Posteľ, pohovku aj sporák mal natlačené pri stene, tesne vedľa seba. Shuggie k nemu raz nazrel cez odchýlené dvere a bol vďačný za svoje veľikánske okno.

Šťastie mal aj v tom, že natrafil na Pakistancov. Pätnásťročnému chlapcovi, ktorý sa tvári, že včera mu minulo šestnásť, totiž nikto iný nechcel prenajať izbu. Priamo to síce nepovedal ani jeden, ale priveľa sa vypytovali. Podozrievalo si premeriavali Shuggieho v jeho najlepšej školskej košeli a vo vyleštených topánkach. *Toto neni dobre*, sršalo im z očí. Z kútikov úst im čítal, že je to hanba, keď chlapec v jeho veiku nemá mamu ani nikoho, kto by sa oňho postaral.

Pani Bachšová sa nad tým nezamýšľala. Pozrela na jeho školskú tašku, potom na mesačný nájom, ktorý mal pripravený vopred, a už sa zase venovala svojim špuntom. Obálku s prvou platbou vyzdobil kresbou modrým perom iba kvôli nej. Chcel jej tým ukázať, že si potrpí na slušnosť, že je spoľahlivý, keď si dal tak záležať. Preto vytrhol papier zo zošita na geografiu, napísal naň jej meno, obkreslil ho kašmírovým vzorom a riadky vyfarbil, aby zakrútené línie sľaby pávie perá vynikli v celej svojej kobaltovej kráse.

Domáca bývala v úplne identickom nájomnom dome cez cestu, bohato zariadenom s ústredným kúrením. V tom druhom dome prenajímala päť studených izieb piatim mu-

žom po osemnásť libier a päťdesiat pencí týždenne, každý týždeň na ruku. Dvaja z nich, ktorí nedostávali podporu, jej museli vždy v piatok, v deň výplaty, podstrčiť nájomné pod dvere, skôr než zvyšok prepijú. Kľáčali na rohožke a nevstali hneď, chvíľu nasávali atmosféru spokojnosti vyžarujúcu znútra: bublanie voňavej kuraciny v hrncoch, deti s výskotom sa doťahujúce, čo budú pozerat' v televízii, smiech tučných žien, ktoré sa v cudzom jazyku zhovárali za kuchynským stolom.

S domácou nemal Shuggie problémy. Kto platil načas, tomu do izby ani nevkročila. V opačnom prípade dokvitla s ďalšími telnatými Pakistankami a buchotali na dvere. Inak ju vídali, len keď prišla povysávať na chodbe bez okien alebo poumývať kúpeľňu. Raz do mesiaca obliala záchodovú misu chlóróm a obložila ju odrezkami kobercov, aby mal kam vsakovať moč.

Shuggie si oprel tvár o dvere a čakal, kým ružolíci skončí s rannou očistou. V tichu počul, ako šľukla západka a muž vyšiel späť na chodbu. Chlapec vsunul nohy do starých školských topánok. Iba v trenírkach sa navliekol do suchotavého nylonového kabáta s kapučnou lemovanou pochlpennou kožušinou. Zapol sa až po krk, do veľkých armádnych vreciek si vložil igelitku z Kilfeathers a dve tenké utierky.

V škáre pod dverami mal napchatý školský sveter. Keď ho odtiahol, studený prievan vohnal dovnútra pachy druhých mužov. Jeden z nich zase celú noc prefajčil, ďalší si dal na večeru rybu. Shuggie otvoril dvere a vykĺzol do tmy.

Jedinú žiarovku zo stropného svetla na chodbe vykrútila pani Bachšová s odôvodnením, že večne nechávajú zažaté a ju to stojí veľa peňazí. Mix pachov vznášajúci sa v tme ako duch nenarušil ani závan vzduchu. Roky fajčenia v rovnakej izbe, kde sa spí, smažené večere pri plynovom ohrievači a letné dni strávené za zavretými oknami. Zatuchnutý smrad potu a semena sa miešal s teplom sálajúcim z čiernobielych televízorov a s ostrou vôňou lacnej vody po holení.

V poslednom čase sa Shuggie naučil mužov rozoznávať. Ružolíceho suseda, keď za tmy vstal, aby sa oholil a votrel si pomádu do vlasov, a muža so zažltnutými zubami, ktorý jedol iba čosi, čo voňalo ako maslové pukance alebo ryba na smotane. Po záverečnej Shuggie podľa sluchu poznal, kedy sa ktorý z nich bezpečne vrátil z krčmy domov.

Dvere na spoločnej kúpeľni mali reliéfne sklo. Otočil haspru a chvíľu ťahal za kľučku, či dobre drží. Kabát si odložil do kúta. Keď skrútol kohútikom na teplú, vyteklo niekoľko pľuvancov vlažnej a potom už iba prúd vody studenej než v rieke Clyde. Z ľadového šoku si musel zahryznúť do prstov. Vytiahol päťdesiatpencovú mincu, smutne ju poprevracal v prstoch a vložil do prietokového ohrievača, v ktorom sa vzápätí rozhorel plynový plamienok.

Z batérie sa najprv znovu pustila studená, nasledovaná prerušovaným chrľením vriacej vody. Shuggie do nej namočil utierku a prechádzal si ňou po prsiach a bielom krku, horúca para mu robila dobre. Aj tvár a hlavu ponoril do vzácného tepla, zohrieval sa a fantazíroval o vani napustenej až po okraj. Akoby sa zosunul pod hladinu, preč od smradľavých spolubývajúcich. Uplynulo veľa času, odkedy sa cítil naozaj v teple, keď mal zohriatu každú časť tela súčasne.

Zdvihol ruku a prešiel si utierkou od zápästia k plecu. Napäl svaly na ruke, prstami si oblapil biceps. Ak sa posnažil, vedel si obopnúť rukou celé rameno, a keď stlačil silnejšie, ucítil pod tkanivom obrysy kosti. Pod pazuchou mal páperie ako čerstvo vyliahnuté káčatko. Privoňal k nemu, necítil nič, iba čistotu. Zovrel jemnú kožu prstami, stláčal ju, kým neočervenela, a potom si očuchal končeky prstov. Stále nič. Ďalej sa drhol, teraz ešte zanietenejšie, a popod nos si mumlal: *„Výsledky škótskej prvej ligy. Gers: dvadsaťdva víťazstiev, štrnásť remíz, osem prehier, celkovo päťdesiatosem bodov. Aberdeen: sedemnášť víťazstiev, dvadsaťjeden*

remíz, šesť prehíer, celkovo päťdesiatpäť bodov. Motherwell: štrnásť víťazstiev, dvanásť remíz, desať prehíer.“

Vlasy mal v zrkadle čierne ako uhoľ. Keď si ich sčesal dopredu, prekvapilo ho, že mu siahajú takmer po bradu. Uprene na seba zíral a hľadal známky mužnosti, ktoré by mohol obdivovať: čierne kučery, kriedovobiela pokožka, vysoké líčne kosti a jemný nos. Zachytil vlastný pohľad v zrkadle. Takto nie. Takto ozajstní chalani nevyzerajú. Znovu sa pustil do drhnutia. „*Gers: dvadsaťdva víťazstiev, štrnásť remíz, osem prehíer, celkovo päťdesiatosem bodov. Aberdeen: sedemnášť víťazstiev, dvadsaťjeden...“*

Vtedy začul kroky na chodbe, dobre známe vŕzganie ťažkých kožených topánok, a zrazu ticho. Zamknuté dvere nástojčivo zahrkotali. Shuggie siahol za vojenským kabátom a prehodil si ho cez mokré telo.

Keď sa nasťahoval do bytu k pani Bachšovej, jeho prítomnosť zaregistroval iba jeden z nájomníkov. Ružolíci a žltotzubý boli priveľmi zahľadení do seba alebo do pohárika, aby mu venovali pozornosť. No keď v ten prvý večer Shuggie sedel na posteli a zajedal konček bieleho chleba s maslom, ktosi mu zaklopal na dvere. Chlapec dlho iba potichu sedel, kým sa rozhodol otvoriť. Za dverami stál vysoký, mocne stavaný muž, razilo z neho borovicové mydlo. V ruke držal igelitku s dvanástimi plechovkami piva, ktoré do seba narážali a cengali ako tlmené kostolné zvony. S natiiahnutou drsnou dlaňou sa predstavil ako Joseph Darling, usmial sa a ponúkol chlapca z tašky. Shuggie chcel povedať *nie, ďakujem* zdvorilo, ako ho to učili, ale čosi na tom mužovi mu nahnalo strach, a tak ho pustil dnu.

Mlčky sedeli, Shuggie a jeho hosť, na okraji ustlanej postele a pozerali cez okno do ulice. Protestantské rodiny v nájomných domoch večerali pred televízorom, upratovačka bývajúca rovno oproti nim jedla sama za sklopným stolíkom. Dvojica v tichosti pila a sledovala, ako sa iní venujú svojim každodenným povinnostiam. Pán Darling si nevyzliekol hrubý tvídový

kabát. Pod jeho váhou sa posteľ prehýbala a Shuggieho nakláňalo k nemu. Kútikom oka sledoval, ako muž nervózne klopká o seba zožltnutými končekmi prstov. Shuggie si odpil za hlt piva len symbolicky, aby neurazil, no kým muž rozprával, celý čas cítil v ústach kyslú a smutnú chuť plechovkového ležiaka. Pripomenul mu veci, na ktoré by radšej zabudol.

Pán Darling vystupoval rezervovane a uvážlivo. Shuggie čo najpozornejšie počúval jeho rozprávanie o tom, ako mesto zavrelo protestantskú školu, kde robil údržbára, a zlúčilo ju s katolíckou, aby sa ušetrili peniaze. Znelo to, ako keby ho väčšmi pohoršilo, že protestanti majú sedieť v jednej lavici s katolíckmi, než to, že dostal výpoveď.

„Veril bys tomu?“ povedal viac sebe než chlapcovi. „Za mojich čias viera niečo znamenala. Keď si chcel prežiť v škole, mosel si vymlátiť celý autobus kapustných katolíckych hláv. A mohol si byť na seba za to hrdý. Dnes je to babám jedno, špinavý Ír alebo pes, vlezú do postele s bárským.“

Shuggie si akože odpil, ale väčšinu piva iba poprevažoval v ústach a vyplňul späť do plechovky. Pán Darling akoby hľadal na stene signál, ako pokračovať. Keď úchytom pozrel na chlapca, odrazu zneistel, s kým sa to rozpráva. „No, a kam si ty chodil do školy?“

Shuggie vedel, kam tým mieri. „Ja nie som jedno ani druhé a do školy ešte stále chodím.“ Bola to čistá pravda, lebo nepatril ku katolíkom ani k protestantom, a do školy chodil vždy, keď si mohol dovoliť vynechať zmenu v supermarkete.

„Aha? A čo ti ide najlepšie?“

Chlapec mykol plecami. Nie zo skromnosti, skrátka v ničom nevynikal. Dochádzku mal mizernú, čo akúkoľvek snahu o vzdelanie dosť komplikovalo. Väčšinou iba potichu sedel v zadnej lavici, aby na seba zbytočne neupozorňoval. Keby v škole vedeli, aký život vedie, museli by zakročiť.

Muž dopil druhú plechovku a hneď si otvoril tretiu. Shuggieho pálil na stehne prst, ktorým sa ho pán Darling

dotýkal. Dlaň mal opretú o matrac a malíček so zlatým pečatným prsteňom siahal až k nemu. Nehýbal sa, nič nerobil. Iba tam tak ležal a o to väčšmi pálił.

Teraz Shuggie stál vo vlhkej kúpeľni a pridžal si kabát pri tele. Pán Darling sa na pozdrav staromódne dotkol okraja flanelovej čiapky. „Ja len reku či dnes budeš u seba?“

„Dnes? Neviem. Mám nejaké vybavovačky.“

Mužovi preletel po tvári mrak sklamania. „To si si vybral pekné počasie.“

„Viem. Ale sľúbil som kamošovi, že sa stretneme.“

Pán Darling hlasno nasal vzduch pomedzi veľké biele zuby. Bol taký obrovský, že mu až doteraz trvalo, kým sa vystrel. Shuggie si predstavil generácie malých protestantov zoradené v jeho hrozivom tieni. Teraz si všimol, že je červený v tvári, na okraji čela mu vyrazil alkoholový pot. Bolo úplne jasné, že sa celý čas skláňal pri kľúčovej dierke.

„To je škoda. Akurát si idem po dávky, zastavím sa v Arms, možno si podám pár zápasov. Ale potom som si hovoril, že by sme mohli lopnúť nejakú tú plechovku. Kukneme v telke, jako sa hralo. Naučím ta niečo o anglických ligách, čo?“ Muž pozrel na chlapca, stoličkami si hrýzol jazyk.

Za správnych okolností sa z neho vždy dalo vytriasť niekoľko libier. Ibaže by trvalo náramne dlho čakať, kým si pán Darling vyzdvihne podporu v nezamestnanosti; najprv pošta, potom stávková kancelária, potom obchod s alkoholom, a to za predpokladu, že vôbec trafi domov. Shuggie nemal toľko času.

Chlapec si pustil kabát a pán Darling predstieral, že nepozera tým smerom. Dlho to však nevydržal a Shuggie si všimol, ako sivé svetlo v jeho zelených očiach klesá. Priam cítil, ako ho páli na bielom hrudníku, posúva sa nižšie, po voľných trenírkach až na holé nohy, bledé a nezaujímavé, bez jediného chlípka, ktoré vyčnievali spod čierneho kabáta ako neodstrihnuté nite.

Až vtedy sa pán Darling usmial.